

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugos), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreană, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chisetețiană, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Însoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiăna, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugos), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiană, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Țimișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânămărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Ce ne trebuie?*

Am arătat în articolele precedente necesitățile la ordinea zilei, relevate în discuțiile urmate în presa economică a conlocuitorilor noștri Sași în scopul îmbunătățirii situației agricole a poporului săsesc. În șirele ce urmează, vom arăta, cum se prezintă situația poporului nostru în privința agriculturii și ce ar fi să se întreprindă și din partea noastră pentru a creă un progres pe acest teren, care este, fără îndoială, temelul a toată bunăstarea unui popor, temeliu, pe care se poate clădi, apoi, cu siguranță întreg viitorul neamului.

Știm, că poporul săsesc este considerat, cu tot dreptul, din partea noastră, ca un popor mult mai înaintat decât poporul nostru: în agricultură, meserii, industrie, comerț, finanțe, și peste tot în cultură, dispunând și de o organizație excelentă pe toate terenurile, inclusiv terenul agricol.

Știm, că acest popor are, de timp îndelungat, pe lângă alte institute bune de cultură, și școli speciale de agricultură, de meserii și de comerț, cari răspândesc cunoștințele necesare în straturile largi ale poporului, pregătind specialiști pe toate terenurile și astfel ținând pas cu spiritul vremii, care pretinde ca neamurile să meargă temeinic și sigur tot înainte, pentru a nu rămâne în umbră, îmbrăncite și istovite.

Și cu toate acestea, cum am văzut, se ridică la Sași voci de nemulțumire, arătând defectele, de cari suferă organismul vieții acestui popor și indicând căile, pe cari el să apuce pentru a progresa și mai îngrabă, și mai temeinic, și mai sigur.

Dacă la Sași, atât de înaintați față de noi și pe terenul agriculturii, se constată și recunoaște că stau încă departe îndărăt față de situația agricultorilor din alte țări, — unde pământul este forțat prin destoinicia omului să producă îndoit și întreit ca la noi și unde economia vitelor și altor animale domestice s'au ridicat pe o treaptă nevisată încă la noi, — ce să zicem noi Români, cari și acum ducem o economie destul de primitivă?

Căci, doară, numai primitivă se poate numi o economie, ca a noastră, unde orice progres pe terenul agricol se face, așa zicând, pe dibuite și la întâmplare, unde aproape nimica nu se pornește cu sistem și după raționamente mature și mai ales, în urma unor experimentări îndelungate și migăloase.

Numai primitivă se poate numi agricultura, care nu e sprijinită și stimulată de nenumăratele mijloace, de cari se folosesc cu prisosință alte neamuri pentru promovarea acestui ram economic, îmbrățișat de partea preponderantă a fiecărui popor și care prevede cu pânea cea de toate zilele, adică cu cele mai neapărat necesare articole de traiu, toate clasele aparținătoare unui popor sau unui stat, adesea trimițând și peste graniță din prisosul agonisit.

Când repetăm aceste constatări, de atâteaori spuse și în această revistă, și cunoscute de toată lumea, o facem pentru a trezi și lămurii opinia noastră publică, cum și pentru a produce un curent sănătos și puternic, în urma căroră agricultură să nu mai fie nici la noi copilul vitreg, ci din contră, să fie ajutată și stimulată prin mijloace prielnice, de cari se uzează pretutindeni unde ea a fost scoasă din fașe.

Acțiunea de premenire a stărilor puțin mulțumitoare ar trebui începută, fără îndoială, tocmai dela

* Vezi «Rev. Econ» Nr. 19 și 21.

temelie, din sate, unde, la noi îndeosebi, sunt atâtea lipse și neajunsuri.

Dar, cu mijloacele și puterile, de cari dispunem acum, premenirea abia e cu puțință în timp mai apropiat.

Adevărat, că s'a încercat și se continuă încercarea de a se ajuta progresului economic chiar prin școala primară, mai ales, prin *școala economică de repetiție*. Statul ajută pe învățători să se cvalifice în anumite *cursuri economice*, aranjate din partea sa, ca să poată predă învățământul economic în mod mai sistematic și mai practic. Se insistă, de altă parte, foarte mult și cu toate mijloacele a se înființa școale și grădini de pomi și de legumi în sate. În asemenea cursuri, aranjate de stat, învățătorii se cvalifică parte în *pomărit*, parte în *vierit*, parte în *stupărit* etc. Statul împarte învățătorilor, cari se disting în cutare ram economic, *premiu* în bani și ajută din pepinierele sale cu pomi, altoi, viță, apoi cu rechizite de stupărit ș. a. Nu e îndoială, că în chipul acesta progresul economic este ajutat; nu se poate însă, de altă parte, nega, că mai sunt încă multe imperfecțiuni și în acest aranjament, cari ar fi de dorit să se îndrepte cât mai îngrabă.

La cursurile economice aranjate de stat participă, în acelaș timp, și preoțimea și chiar și oameni din popor, făcându-se în modul acesta un bun serviciu chestiunii de progres a agriculturii.

Rău e însă, că atât învățătorimea, cât și preoțimea noastră nu se prea îmbulzesc la aceste cursuri și astfel progresul este sporadic și anevoios.

Alta e însă, unde statul a pornit o acțiune sistematică și în massă, cum b. o., e acțiunea de ajutorare săcuiască, pentru a căreia promovare se întrebuițează cu mână largă și bucuros, toate mijloacele posibile ducătoare la scop, anume:

a) acțiunea pentru îmbunătățirea pășunilor de munte;

b) în legătură cu aceasta, ajutoare considerabile pentru construirea de grajduri sistematice, fântâni și întocmiri pentru adăpatul vitelor;

c) dispoziții pentru sporirea și îmbunătățirea animalelor de prăsilă distribuindu-se mii de vaci și tauri pe lângă condiții favorabile de plată;

d) ajutorarea, între altele, a dezvoltării culturii pomilor, a cartofilor și plantelor comerciale;

e) crearea cercurilor economice comunale;

f) prin prelegerile ținute în aceste cercuri împretinirea poporului cu chestia tovărășiilor de tot felul, între cari, mai ales tovărășiile de credit, de consum, de valorizare, de lăptărit, de asigurarea vitelor etc. înființându-se cu ajutorul statului mulțime de astfel de tovărăși;

g) înființarea unei școale agricole pentru micii economi și a unei stupării model;

h) întocmirea de excursiuni pentru micii economi, ca să vadă cum se face agricultura pe anumite proprietăți și economii model;

i) întocmirea de cursuri de industrie pentru gătitirea diferitelor părți de car, pentru împletirea corfelor și pălăriilor de paie etc.;

k) ajutorarea cu sume frumoase a culturii rămătorilor, oilor, galițelor și a iepurilor de casă;

l) ajutorarea culturii plantelor de nutret;

m) sprijinirea replantării viilor;

n) împretinirea poporului cu mașinile necesare la cultura pământului, la recoltarea plantelor, la curățirea semințelor și la prepararea nutrețului;

o) așezarea a mii de bărbați și femei la ocupațiuni potrivite, fie în mod provizor, fie în mod sta-tornic;

p) înființarea unor birouri de informațiuni, unde să' li se dea oamenilor gratuit sfaturi și îndrumări de către specialiști plătiți din partea statului: în chestiuni de vânzări și cumpărări, de moștenire, de dări și com-petițe etc.

Nu mai continuăm în această direcție. Credem că atâta ajunge. Cele arătate, mai înainte, cu privire la dispozițiile urmate în ziaristica săsească și cele indicate aici cu privire la inițiativa și ajutorul prețios al statului, ne dau și nouă, credem, un substrat de judecată pentru ca să vedem, anume, ce ne lipsește, de ce avem trebuință mai arzătoare, ce am putea face din puterile proprii pentru a deschide pe seama poporului nostru calea largă a unui progres adevărat economic, și, în acelaș timp, cerând și sprijinul statului, care nu va întârziă, credem, a ne pune și nouă la dispoziție mijloace pentru a eși din starea înapo-iată de azi.

Aceste mijloace însă trebuiesc reclamate. Și pentru acest scop este neapărat necesar să ținem seamă mai bine decât până aci de legile și ordonanțele, cari regulează chestia favorurilor ce se pot obține dela stat, lucru prea puțin cunoscut și aproape desconsiderat din partea noastră, ceea ce va trebui să se curme pe viitor.

În legătură cu tema de care ne ocupăm, vom trată și chestiunea legilor și ordonanțelor suspomenite, a căroră cunoștință poate să ne fie de mare folos.

Venitul național al Ungariei și Austriei.

Din studiul economistului Fr. Fellner apărut sub titlul de mai sus și amintit în numărul nostru trecut mai revelăm următoarele date interesante:

Datoria statului ungar s'a cifrat cu K 6.229.323,915, din care a fost plasată în străinătate suma de K 3.415,538,302 sau 54,83%. Dobânda servită străinătății

se urcă la K 136.621,531. Suma scrisurilor fonciare și a obligațiunilor comunale emise de băncile hipotecare din Ungaria a fost de K 3.891.857,000, din care au fost plasate în străinătate 28·05%, iar în Austria 26·60%. Din grupa aceasta au fost deci pe mâni străine în total K 2.135.908,850, iar dobânda scursă în străinătate s'a cifrat cu K 96.115.898 anual. Mai adăugând la cifrele de sus valorile căilor ferate ungare, ale întreprinderilor industriale plasate în străinătate și Austria și pretenșiunile de interese anuale ale băncilor hipotecare austriace asupra Ungariei, precum și dobânda pretenșiunilor provenite din mărfuri, rezultă că Ungaria plătește Austriei și străinătății anual câte K 547.774,268 din venitul său național. Asupra Austriei, în special, cade suma de K 373.077,110.

Austria a avut la finele anului datorii de stat în sumă de K 12.608.601,000 din care sumă s'au aflat în străinătate K 2·4 miliarde, ceea ce corăspunde abia la 19·034%. Dobânzile plătite străinătății de Austria s'au cifrat cu K 95.966,666. Din scrisurile fonc. și oblig. comunale emise de instituttele austriace s'au aflat în străinătate K 142.482,054, sau 3·3%, cu dobândă anuală de K 5.699,282. Acții diverse K 270.952,876 cu dividende de K 34.681,968. Din oblig. cu prioritate ale căilor ferate austriace a fost în străinătate K 1.477.123,437, din acțiile căilor ferate K 45.261,181, cu o sarcină de dobânzi de K 68.507,307. Mai adăogând la aceste și acțiile și obligațiunile societăților de transport și navigațiune, acțiile societăților industriale și de asigurare plasate în străinătate, rezultă pentru străinătate ca dividendă plătită suma de K 24.058,514.

Pretenșiunea totală a Ungariei o evaluează Fellner la K 177.760,953, iar datorii la K 547.774,268. Față de aceasta Austria are pretenșiuni de K 596.695,682 și datorii abia de K 246.120, 815.

Creșterea curată anuală a averii naționale a Ungariei este de K 825.361,000 sau 12·29% pe când în Austria creșterea este de K 1.886.000,000 sau 15%.

Băncile noastre pentru Orfelinatul din Sibiiu.

La fondul Orfelinatului în înființare în Sibiiu s'au subscris până acum din partea băncilor noastre următoarele sume:

«Agricola», Lugoj	K 100.—
«Agricola», Sebeșul-săsesc	1,000.—
«Albina», Sibiiu	50,000.—
«Andreiana», Rășinari	100.—
«Ardeleana», Orăștie	2,000.—
«Aurora», Năsăud	300.—
«Balomireana», Balomir	50.—
«Banca Poporală», Birchiș	25.—
«Bistrițana», Bistrița	100.—

«Cassa de păstrare», Mercurea	K 5,000.—
«Cassa de păstrare», Săliște	5,000.—
«Cordiana», Fofeldea	100.—
«Coroana», Bistrița	1,000.—
«Crișana», Brad	350.—
«Cugiereana», Cugir	62·50
«Furnica», Făgăraș	1,000.—
«Decebal», Deva	200.—
«Geogeană», Geoagiu	100.—
«Grănițerul», Dobra	100.—
«Grănițerul», Herseni	20.—
«Isvorul», Ighiu	100.—
«Isvorul», Sebeșul de jos	100.—
«Isvorul», Sângeorgiul rom.	100.—
«Iulia», Alba-Iulia	1,500.—
«Luceafărul», Vârșeț	200.—
«Luceafărul», Poplaca	20.—
«Mureșiana», Reghin	3,000.—
«Negoiul», Porumbacul sup. răs.	20.—
«Noiana», Noul-român	50.—
«Poporul», Săliște	5,000.—
«Porumbăceana», Porumbacul-inf.	100.—
«Secășana», Ludoșul-mare	100.—
«Sentinela», Satul-nou	1,000.—
«Strugurul», Pianul-de-sus	50.—
«Ucea mare», Ucea-de-sus	24·38
«Vatra», Cluj	200.—
«Venețiana», Veneția-inf.	200.—
«Viitorul», Ocna-sup.	500.—
«Zlăgneana», Zlatna	200.—
«Insoțirea de credit», Aciliu	100.—
» » » Alțina	25.—
» » » Borgo-Prund	46·60
» » » Colun	20.—
» » » Daneș	50.—
» » » Drăguș	40.—
» de consum, Drăguș	20.—
» de credit, Feldioara	30.—
» » » Gușterița	60.—
» » » Hurez	20.—
» » » Ilimbav	40.—
» » » Loman	50.—
» » » Pianul-sup.	50.—
» » » Pianul-inf.	50.—
» » » Riușor	20.—
» » » Sămbăta-sup.	50.—
» » » Viștea-sup.	50.—
	K 79,793·48

AGRICULTURĂ.

Situația agricolă.

În **Ungaria**. Ministerul nostru de agricultură a publicat la 20 l. c. raportul său oficial, pe baza rapoartelor înaintate dela 15—18 Maiu din partea rapoartelor agricoli și a inspectoratelor agricole, asupra situației sămănăturilor din țară. Din acest raport comunicăm și noi părțile principale.

În prima jumătate a lunei Maiu a domnit, cu excepția a vr'o 2 zile, în general *timp schimbăcios, răcoros*. Din 5—10 temperatura a fost mai ridicată, din 10—18 însă, împreună cu vânturi, a fost mai scăzută decât media temperaturii multor ani. Cu toată scăderea temperaturii în numita perioadă nu au obvenit nopți mai aspre sau chiar brumă; numai în părțile nordice ale țării temperatura a balansat, pe la 10 Maiu, în jurul punctului zero. În ultimile două săptămâni a *plouat* mai puțin decât în timpuri normale. *Ploile* au fost însoțite în unele locuri de furtuni și de grindină mai mărunță. În ultimile zile au fost dimineața în unele comitate și neguri.

Timpul schimbăcios și rece din ultimele 2 săptămâni a fost favorabil pentru lucrările de sămănat, cari nu s'au putut săvârși din cauza ploilor din Aprilie. Astfel cele mai multe lucrări de această natură au putut fi îndeplinite, și au rămas numai acelea, cari, și în timpuri cu totul normale, se îndeplinesc la această dată. Nu tot așa de favorabil a fost însă acest timp pentru dezvoltarea plantelor în regiunile, în cari și în Maiu a plouat mai mult decât a trebuit. Aici pământul a avut prea multă umezeală și dezvoltarea plantelor a stagnat; iar unde a plouat mai puțin, acolo timpul rece a împiedecat dezvoltarea sămănăturilor, făcându-le unde și unde să chiar regreseze. Avantajile cari se semnalase în cele 2 săptămâni precedente acestora, asupra cărora raportăm acum, cu privire la dezvoltarea sămănăturilor, au scăzut mult; cu toate acestea este evident, că sămănăturile de toamnă au progresat în genere mai mult decât în alți ani la această perioadă.

Suprafața cultivată cu spicoase de toamnă până la această dată nu s'a putut stabili. Din rapoartele intrate însă se poate totuși deduce, că teritoriul cultivat cu sămănături de toamnă, în urma multelor ploi din anul trecut, este mult mai redus decât în alți ani. De altă parte se poate constata, că agricultorii au isbutit să cultive ulterior o mare parte a teritoriului, rămas nesămănat în toamnă, cu spicoase de primăvară (orz și ovăs), așa că, în fine, teritoriul spicoaselor nu s'a redus cu mult. Suprafețele necultivate cu spicoase au fost cultivate cu plante de săpat și mai ales cu cucuruz și cartofi, astfel, că au rămas nesămănate numai acelea teritorii, cari, gemând de apă, nu s'au putut sămăna nici până în ziua de azi.

Grânele de toamnă în genere stau bine, cu toate că vânturile reci din timpul din urmă le-a împiedecat

în dezvoltare. Sămănăturile, cari în urma deselor ploi din Aprilie în multe locuri începuseră a se îngălbi, încep a-și redobândi culoarea lor verde. Sămănăturile timpurii au început să dea în spic. Ploile multe au făcut să se arăte rugina. Aproape din toate părțile țării (41 comitate) se exprimă temerea, că dacă timpul va favoriza și pe mai departe dezvoltarea ruginei, o să urmeze pagube pricinuite de această boală a spicoaselor. Din aceste 41 comitate 13 sunt de acelea, în cari majoritatea populației este românească. Totuși temerea de un pericol al ruginei este puțin întemeiată; răul ivit se poate îndrepta, urmând timp favorabil. În locurile unde sămănăturile au stat sub apă, ele au perit. Parte din aceste locuri au fost arate, parte se scurg acum, pentruca să se poată ară și sămăna cu plante de nutreț târziu, cu meiu, hrișcă ș. a. Pagube făcute de insecte se semnalează numai sporadic.

Săcările de toamnă prospiciază în genere bine, se desvoaltă frumos, au înspicat pretutindeni și au început să dea în floare. Paiul lor în celea mai multe locuri este bine dezvoltat și înalt, și spicele deasemenea sunt destul de mari. Cele sămănate mai târziu sunt rari, cele timpurii sunt dese. Toate rapoartele constată, că săcările au progresat mult mai mult în dezvoltare în acest an, decât în alți ani, așa că favorizându-le timpul și pe mai departe, se vor și coace și vor putea fi secerate mai de timpuriu.

Grânele și săcările de primăvară au răsărit bine, cele timpurii se desvoaltă frumos și încep să dea în paiu, cele târzii sunt însă slabe. Și la acestea se arată rugina și în multe locuri le-a năpădit buruiana, care tocmai se plivește. În unele locuri musca de Hessa cauzează multă pagubă.

Orzele și oveșele în genere stau bine. Orzul de toamnă înspică, cel de primăvară a răsărit bine și anume cel sămănat de timpuriu se desvoaltă frumos. Și ovăsul a răsărit frumos și destul de des, dar în unele locuri e galben în urma ploilor dese și răcoroase. Și aceste plante sunt în multe locuri pline de buruiană, care se plivește acum. Ovăsul este atăcat în unele locuri de insecta lema menolopus. Atât orzul cât și ovăsul au trebuință de timp cald și cu soare.

Cucuruzul, în urma timpului favorabil din ultimele două săptămâni, se mai sămăna numai în puține locuri. Situația lui este foarte diferită. Pe când în locurile ridicate și svântate el se sapă, în cele mai așezate răsare numai acum. Cu puține excepții cucuruzul răsărit este frumos, verde și puternic.

Cartofii în genere au fost puși și numai în puține locuri se mai continuă cu punerea lor. Cei răsăriți se sapă, cei mai târzii încolțesc acum.

Napii de zahăr și de nutreț au răsărit pretutindeni deopotrivă și se desvoaltă bine, cu excepția locurilor apătoase, unde sămănatul lor s'a sfârșit numai acum. Cei răsăriți se sapă. Sporadic se semnalează plângeri contra unor stricăciuni mai mici din partea insectelor.

Rapița a înflorit bine pretutindeni și promite o recoltă bună mijlocie.

Plantele de grădină s'au dezvoltat în genere bine. Răsăditul lor s'a sfârșit. In unele locuri se semnalează pagube făcute de insecte.

Păstăioasele. Fasolea parte a răsărit, parte răsare acum. Mazerea începe a înflori. S'a început săpatul ei. Pentru buna dezvoltare pe mai departe a ei în unele locuri se reclamă căldură, în altele ploii.

Varza și celelalte soiuri ce-i aparțin se desvoaltă pretutindeni bine, ele să răsădesc acum.

Hemeiul se desvoaltă bine. Acum se sapă.

Meiul, hrișca și măturile se samănă acum.

Cânepa și inul s'au sămănat și, unde au răsărit, se desvoaltă bine.

Tutunul. Răsadurile s'au dezvoltat frumos și pline de putere. Răsăditul se face acum.

Plantele de nutreț. Trifoiul și luțerna, în urma timpului favorabil, s'au dezvoltat bine. Cositul de întâiașdată pretutindeni se face acum. Recolta atât calitativ cât și cantitativ este bună mijlocie. *Măze-richea* în genere s'a sămănat. Sămânța a încolțit bine, este deasă și se desvoaltă mulțumitor. *Mohorul* parte se samănă, parte a răsărit frumos. *Cucuruzul* de nutreț se samănă treptat. Celce a răsărit, cu puține excepții, este frumos.

Livezile din regiunile colinoase sunt frumoase, cele din locurile, cari au ținut apă, au rămas îndărăt. In unele locuri cositul s'a și început. In cele mai multe locuri se speră recoltă bogată.

Pășunile sunt aproape pretutindeni frumoase și imbie animalelor hrană din belșug.

Pomii, îndeosebi cei văratici, au suferit stricăciuni din cauza brumei din Aprilie și din cauza omidelor. Recolta poamelor va fi în genere slabă mijlocie. Cei iernatici stau în genere destul de bine și se speră dela ei o recoltă mijlocie.

Viile. In circumscripția *Szekszárd* lugerii se desvoaltă frumos. Din cauza lipsei de lucrători săpatul și stropitul progesează numai încet. Aici se arată omida strugurilor. In circ. *Pécs* nu s'au ivit pagube de insecte până acum. Parțial se speră o recoltă bună mijlocie. In circ. *Tapolcza* viile au iernat în genere bine și prospectele recoltei sunt favorabile. In circ. *Sopron* dezvoltarea este puternică. Bruma a făcut ceva stricăciuni numai în locurile mai așezate, grindina însă a făcut multe stricăciuni. In circ. *Pozson* se așteaptă o recoltă mai mică decât în anul trecut. Și aici s'a ivit omida strugurilor. In circ. *Miskolcz* a stricat în parte bruma din Aprilie. In circ. *Balassagyarmat* dezvoltarea viței a progresat foarte bine; dar și aici a făcut bruma multe stricăciuni. In circ. *Eger* se speră o recoltă mulțumitoare. In circ. *Tarcsal* prospectele sunt bune. In circ. *Beregszász* se așteaptă o recoltă submijlocie. In circ. *Sătmar* pagubele făcute de brumă se evaluiază la 15—20%. In circ. *Bihardiószeg*, ab

străgând dela pagubele pricinuite de brumă, vița se desvoaltă frumos. In circ. *Arad* prospectele recoltei sunt bune mijlocii. In circ. *Kecskemét* vița se desvoaltă frumos și se speră o recoltă mijlocie. In circ. *Aiud*, *Diciosânmărtin* și *Murășoșorheiu* situația este satisfăcătoare.

CRONICĂ.

Necrolog. *Traian Nemeș* membru în direcțiunea institutului „Codreana“ Băsești. a răposat la 19 l. crt. în etate de 38 ani.

Noul împrumut de războiu ungar. La 23 crt. s'a închis subscripțiunea la al IV-lea împrumut de războiu ungar. Rezultatul final al subscripțiunii, în momentul când scriem șirele acestea încă nu este cunoscut, dar se va apropia probabil de rezultatul împrumutului anterior.

Suma pe care popoarele Ungariei au pus-o la dispoziția statului de un an și jumătate încoace, în scopul războiului, trece peste 6 miliarde Coroane, ceea ce este o adevărată victorie financiară și economică pentru țară.

Oărele oficioase la băncile sibiene. Cu începere dela 1 Iunie a. c. st. n. oărele oficioase la băncile: „*Albina*“, „*Hermanstädter allgemeine Sparkassa*“, și „*Bodenkreditanstalt*“ din Sibiu se țin — până la alte dispoziții — dela 8—1 p. m.

Împrumutul național al României. Primul împrumut național al statului român, despre care am făcut amintire în numerii anteriori ai revistei noastre, a dat rezultatele cele mai strălucite. Suma de Lei 150 milioane, proiectată original, a fost mai de multeori suprasemnată și subscripțiunea a fost oprită din partea guvernului la suma de Lei 400 milioane, deși cererile abundau și continuau să sosească chiar și după închiderea subscripțiunii urmată cu 6 zile înainte de terminul fixat.

Prețuri maxime pentru cartofi. Prin o ordonanță recentă, Nr. 1572/916 M. E., guvernul a enunțat, că pentru cartofii din recolta a. c. — întrucât ajung în circulație până la 15 August a. c. — nu au valoare prețurile maxime fixate prin ordonanța Nr. 3573/915 M. E. Din contră se mențin și după 31 Maiu a. c. prețurile maxime de K 11—, resp. K 9. — pentru cartofii din recolta anului 1915.

Reducerea scontului oficial la Banca Națională a României. Consiliul general al Băncii naționale a României, în urma propunerii consiliului de administrație, a decis, în ședința dela 28 Aprilie 1916, să reducă

taxa scontului *dela 6 la 5 la sută* și a dobânzii împrumuturilor contra depozite de efecte (lombarde) *dela 7 la 6 la sută*. Hotărârile acestea se vor pune în aplicare cu începere dela 1 Maiu 1916 v.

Cu acest prilej, socotim interesant a împrăști în memorie următoarele amănunte privitoare la taxa scontului oficial în România:

La izbucnirea războiului (Iulie 1914), Banca Națională a României a ridicat taxa scontului dela 5 și jumătate la 6 la sută, și apoi la 7 la sută, iar lombardele (dobânda împrumuturilor contra depozite de efecte) dela 6 la 7 la sută și în urmă la 8 la sută.

La 23 August 1914, taxa scontului a fost redusă la 6 la sută, cât a rămas până acum.

Tot în legătură cu taxa scontului primului institut de credit al României, socotim interesant a aminti că el a fost scăzut pe ziua de 1 Maiu 1914: dela 6 la 5 și jumătate.

Până la această dată scontul oficial de 6 la sută dură din ziua de 19 Octomvrie 1912 — adică în tot timpul celor două războaie balcanice și peste o jumătate de an după demobilizarea armatei române, care făcuse campania din 1913.

Până la 19 Octomvrie 1912, scontul Băncii Naționale a fost de 5 la sută.

Tot 5 la sută a fost taxa scontului și întreg anul 1911.

Aviz către acționarii „Albinei“. Proprietarii acțiilor Nr. 1—6000 sunt rugați a prezenta deodată cu cuponul ultim de dividendă pe 1915 talonul acțiilor lor, pentru a li-se liberă *coale noue de coupoane*.

Sumarul:

Ce ne trebuie? — Venitul național al Ungariei și Austriei. — Băncile noastre pentru Orfelinatul din Sibiu. — Agricultură: Situația agricolă. — Cronică: Necrolog, Noul împrumut de războiu Ungar. Oarele oficioase la băncile Sibieni, Împrumutul național al României, Prețuri maxime pentru cartofi, Reducerea Scontului oficial la Banca națională a României, Aviz către acționarii „Albinei“.

„CRIȘANA“ institut de credit și economii în Brad.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de **funcționar** și a unui post de **practicant** la centrala institutului „CRIȘANA“ din Brad, să publică concurs cu termen până la 31 Maiu st. n. 1916.

1. *Funcționarul beneficiază de:*

- a) salar anual K 1,440.—
- b) bani de cvartir „ 300.—

c) 15% adaus de scumpete după salar.

d) Tantiemă statutară.

2. *Practicantul primește:*

a) salar anual K 1,200.—

b) 15% adaus de scumpete.

c) Tantiemă statutară.

Dela reflectanți se recere ca să documenteze că au absolvat o școală comercială superioară cu examen de maturitate. Dela funcționar se mai recere să aibă praxă temeinică în afacerile de bancă.

Posturile sunt a se ocupa imediat după alegere sau cel mult până la 15 Iunie st. n. a. c.

2—2

Direcțiunea.

„PORUMBĂCEANA“,
cassă de econ. soc. pe acții în Porumbacul-inferior.

Aviz.

Cassa de economii «Porumbăceana» începând cu 1 Iulie st. n. va fructifica depunerile spre fructificare în modul următor:

până la Cor. 5,000 cu 4%.

până la „ 10,000 „ 4 $\frac{1}{2}$ %.

peste „ 10,000 „ 5%.

Darea o plătește și pe mai departe institutul.

Porumbacul-inferior 30 Aprilie 1916.

3—3

Direcțiunea.

„SENTINELA“
institut de credit și de econ. soc. pe acții în Satul-nou.

Publicațiune.

«Sentinela» institut de economii și credit ca societate pe acții, cu începere dela 1 Iulie a. c. reduce etalonul de interese cu un procent după toate depunerile întrate înainte de 1 Aprilie 1916. După depuneri, a căror stare sumară nu trece peste 20 coroane nu se plătesc interese.

Darea după depuneri o plătește institutul.

3—3

Direcțiunea.

„SURUL”,

institut de credit și econ., soc. pe acții, Oltrăkovicza. — takaré- és hitelintézet részvénytársaság, Oltrăkoviczán.

CONVOCARÉ.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „SURUL” societate pe acții, sunt invitați prin aceasta la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 12 Iunie 1916, la 3 ore d. a., în comuna Oltrăkovicza.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul gestiunii anului trecut.
2. Decizieune asupra bilanțului anului 1915, pe baza raportului comitetului de supraveghiare.
3. Darea absolutorului membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghiare.
4. Hotărâre despre împărțirea profitului curat.
5. Alegerea comitetului de supraveghiare pe 3 ani.

Oltrăkovicza, la 21 Maiu 1916.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A „SURUL” takaré- és hitelintézet részvénytársaság részvényes urai ezennel az Oltrăkoviczán 1916. június hó 12-én d. u. 3 órakor tartandó

a IV-ik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a mult évi üzlet eredményéről.
2. Határozat az 1915. évi mérleg tárgyában a felügyelő-bizottság jelentése alapján.
3. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagoknak adandó felmentés.
4. Határozat a tiszta nyereség felosztása tekintetében.
5. A felügyelő-bizottság választása 3 évre.

Oltrăkoviczán, 1916. május hó 21-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon. Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérlegszámla 1915. december hó 31-én. Pasiva — Teher.

	K f		K f
Cassa — Pénztári készlet	983·09	Capital social — Alapítóke	10,000·—
Cambii — Váltók	9,618·—	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	33,947·10
Obligațiuni neintabulate — Be nem kebelezett kötelezvények	8,863·—	Fondul de rezervă — Tartalékalap	1,200·—
Obligațiuni intabulate — Jelzálog kötelezvények	16,966·55	Cont-curent — Folyószámla	256·—
Interese transitorii — Átmeneti kamatok	1,885·26	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	30·—
Depuneri proprii — Saját betétek	8,159·98	Profit curat — Tiszta nyereség	1,042·78
	46,475·88		46,475·88

Debit — Tartozik. Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és veszteség-számla. Credit — Követel.

	K f		K f
Inter. după dep. — Kamatok takarékbetétek után	1,695·76	Interese: — Kamatok:	
Interese de Cont-curent — Folyószámla kamatok	342·—	de escont — leszámitolt váltók után	954·36
Contribuțiune: — Adók:		după obligațiuni neintabulate — be nem kebel. kötelezvények után	1,095·90
10% după interese de depuneri —		după obligațiuni intabulate — jelzálog kötelezvények után	1,335·65
10% tőke kamat adó	169·57	Provizioni — Jutalékok	568·18
dare directă — egyenes adó	344·62	Interese după depuneri proprii — Kamatok saját betétek után	159·98
Diverse spese — Különféle költségek	369·34		4,114·07
Marce de prezență — Jelenléti díjak	150·—		
Profit curat — Tiszta nyereség	1,042·78		
	4,114·07		

Oltrăkovicza, 1915. december hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

A. Florian m. p., președ. și conducător — elnök és vezető.

Valeriu Florian m. p., membru al dir. — ig. tag.

Stefan Popoviciu m. p., membru al dir. — ig. tag.

David Mohan m. p., membru al dir. — ig. tag.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale societății purtate în regulă. — Alôiritott felügyelő-bizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és az intézet fő- és segédkönyveivel a melyek jó rendben vezetettnek egyhangzóknak találtuk.

Oltrăkovicza, 1916. május hó 21-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Victor Florianu m. p.

George Bobanga m. p.

George Maierean m. p.

„CREDITUL“,

institut de credit și econ., soc. pe acțiuni în Zernești. — takaré- és hitelintézet részvénytársaság, Zernest.

CONVOACARE

la

a XII-a adunare generală ordinară,

a institutului de credit și econ., societate pe acțiuni «CREDITUL» în Zernești, ce se va țineă *Duminecă în 28 Maiu st. n. 1916, la 3 ore după amiază* în localul institutului, la care sunt invitați cu toată onoarea toți domniile acționari a se prezenta, în sensul §-ului 20 din statutele societății.

Obiectele de pertractare sunt următoarele:

1. Alegerea a 2 notari și 3 verificatori.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiare.
3. Satorirea bilanțului și a împărțirii profitului.
4. Intregirea direcțiunii prin alegerea unui membru.
5. Alte propuneri eventuale.

Zernești, în 25 Aprilie 1916.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ

a «CREDITUL» zernesti takaré- és hitelintézet részvénytársaságának *vasárnap 1916. évi május hó 28-án délután 3 órakor* az intézet helyiségében megtartandó

a XII-ik rendes közgyűlésre,

melyre a részvényes úrak az alapszabályok 20 §-a értelmében tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. Két jegyző és három hitelesítő megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak évi jelentése.
3. A mérlegnek megállapítása és a nyereség felosztása.
4. Az igazgatóság kiegészítése 1 tag választása által.
5. Egyéb esetleges indítványok.

Zernest, 1916. évi április hó 25-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon	Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915.	Mérlegszámla 1915. dec. 31-én.	Pasiva — Teher.
	K f		K f
Cassa în numărar — Pénztári készlet	22,313.06	Capital societar 1600 acții à K100.—	Részvénytőke 160,000.—
Capitale elocate la alte bănci — Követelés bankoknál	84,626.09	Fond general de rezervă — Általános tartalékalap	46,300.—
Cambii de bancă — Váltók	556,877.16	Fond special de rezervă — Külön tartalékalap	488.45
Credite camb. cu acop. hipot. — Jelzalogos váltók	114,074.—	Fond de pensuni — Nyugdíjalap	7,350.—
Credite personale — Kötelezvények	99,121.39	Fond cultural — Művelődésialap	700.—
Efecte — Értékpapírok	8,075.—	Depuneri spre fructificare — Betétek	666,018.30
Realități — Ingatlanok	15,360.—	Depozite de cassă — Pénztári betétek	2,167.94
Diverși debitori — Különböző adósok	14,747.70	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	789.—
		Creditori — Hitelezők	223.40
		Interese transit. anticipate — Átmeneti kamatok	4,431.29
		Profit curat — Tiszta nyereség	20,425.39
	915,193.77		915,193.77

Debit — Tartozik	Contul Profit și Pierdere. — Nyereség- és veszteség-számla.	Credit — Követel.	
	K f	K f	
Interese: — Kamatok: pentru dep. spre fructif. — kamatok betéti után	33,246.44	Interese: — Kamatok: dela cambii de bancă — váltók után	52,775.93
Spese: — Költségek: Salarii — Fizetések	2,800.—	dela credite camb. cu acop. hip. — jelzalogos váltók után	5,796.95
Chirii — Házbér	440.—	dela credite personale — kötelezvények után	8,196.48
Spese diverse — Kütönf. költségek	3,786.79	dela capit. elocate la alte bănci — köv. bankoknál után	1,316.09
Contribuiri: — Adó: directă — egyenes adó	10,157.52	dela efecte — értékpapírok után	210.—
10% dela interese de depuneri		Proviziuni — Jutalékok	6,985.33
% adó tőkésített kamatok után	3,424.64		
Profit curat — Tiszta nyereség	20,425.39		
	75,280.78		75,280.78

Zernești, la 31 Decembrie 1915. — Zernest, 1915. évi december hó 31-én.

Garoiu m. p., președ. — elnök. Iancu Meșianu m. p., dir.-exec. — vezérig. Ioan Dan m. p. Pana m. p., contabil — könyvelő.
Ioan I. Comșia m. p. Constantin Proca m. p. Moise Micu m. p. Ioan Ionică m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele principale și auxiliare. — Alulirott felügyelő-bizottság jelen számlákat megvizsgálván teljes rendben s a szabályszerűen vezetett könyvekkel megegyezőnek és helyesnek találtuk.

Zernești, la 31 Decembrie 1915. — Zernest, 1915. évi december hó 31-én.

Ioan Strevoiu m. p., prez. Ioan Sperchez m. p. Bucur Meșian m. p. Ioan St. Coleșiu m. p.
Revăzut și aflat în ordine: Iosif Oncioiu m. p., revizor expert al «Solidarității».